

Ronnie Nijboer

Kies voor eigen wortels

Voorkomen is beter dan genezen bij onverenigbaarheid

Ronnie Nijboer is deskundige op het vlak van onverenigbaarheid bij laanbomen, specifiek bij iepen. De teelt van iepen is namelijk een belangrijke tak van sport bij Noordplant Kwekerijen, het bedrijf waarvan hij mede-initiatiefnemer is. Hij houdt zich inmiddels al meer dan 20 jaar bezig met het onderwerp onverenigbaarheid.

Auteur: Sarah Westenburg

Nijboer vertelt: 'Ik heb vroeger geleerd dat iepen vermeerderd worden door op een onderstam te enten. Zo werd het immers van oudsher gedaan. Maar van onze licentiehouders in Duitsland ontvangen wij altijd gestekte iepen. En dat gaat prima, zowel qua beworteling en doorgroei als qua standvastigheid. Dus waarom zou je iepen nog enten of oculeren als je ook kunt stekken?'

Liever achterstallig gesnoeid op eigen wortel

Ondanks de problemen met uitgestelde onverenigbaarheid is het enten van iepen bij veel vermeerderders in Nederland nog steeds favoriet. Volgens Ronnie zien Nederlandse bedrijven geen reden om te investeren in de verwarmde kas- en nevelinstallatie die nodig zijn voor het stekken. Een oude stelling van Ronnie luidt: 'Plant liever een achterstallig gesnoeide iep op eigen wortel dan een perfect onderhouden iep op een onderstam. Die achterstallige wortel-echte iep heb je na een paar snoei-beurten weer op orde, maar het risico op onverenigbaarheid bij een geënte iep blijft je nog jaren achtervolgen.'

Verantwoordelijkheid ontlopen

Wat hem betreft, moet in de keten worden ingegrepen. Het hele proces van vermeerdering tot verkoop en aanplant duurt zo lang, dat partijen hun verantwoordelijkheid kunnen ontlopen. Vermeerderders verkopen hun materiaal aan boomkwekers, die de opgekweekte boompjes pas jaren later weer doorverkopen aan de

eindgebruikers, vaak provincies of gemeenten. Vervolgens duurt het nog zo'n 10 tot 20 jaar, of zelfs langer, voordat de effecten van uitgestelde onverenigbaarheid zich tonen. Tegen die tijd werken er andere mensen en weet niemand meer waar de bomen precies vandaan komen. En zelfs als dat wel goed is vastgelegd, is het maar de vraag of je de leveranciers na al die jaren nog aansprakelijk kunt stellen. Wat Ronnie betreft, is het hoog tijd dat de sector de bakens definitief verzet.

Bestek

Het probleem is dat bij uitgestelde onverenigbaarheid de onderstam wordt afgestoten. De oplossing is dan eigenlijk heel simpel: geen onderstam meer gebruiken, maar gewoon op eigen wortel kweken. Ronnie is van mening dat eindgebruikers en bestekschrijvers standaard als eis zouden moeten stellen dat iepen op eigen wortel gekweekt zijn. Vervolgens is het zaak om ervoor te zorgen dat dit ook specifiek wordt aangegeven in alle relevante documenten: de offerte, de orderbevestiging, de leverbon en de factuur. Op die manier kan er geen misverstand over bestaan.

'Het risico op onverenigbaarheid bij een geënte iep blijft je nog jaren achtervolgen'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!